

COLUMNS | 1 FEBRUARI 2022

FAKE NEWS: NIET ALLEEN EEN PROBLEEM OP SOCIAL MEDIA

Auteur: Prof.dr. Leen Paape RA RO CIA

Beeld: NFP Photography

Leestijd: 3 min

Fake news is uiteraard van alle tijden. Soms noemen we het propaganda, soms leugens, soms 'alternative facts'...

Het is vooral een onderwerp van gesprek geworden met dank aan de Amerikaanse oud-president Trump. Het aantal onwaarheden gedurende zijn presidentschap werd bijgehouden en staat ruim boven de 20.000. Een triest record, maar dat terzijde. Bedrijven als Facebook en Twitter werden gehegeld voor het ongecensureerd doorgeven van berichten zonder fact checking. Ter compensatie gingen sommige kranten ertoe over om dat gat in te vullen. Het werd uiteraard dweilen met de kraan open en dus hebben we nu een probleem, omdat aan alles wordt getwijfeld. Knap lastig als je een pandemie dient te bestrijden.

De vraag is uiteraard of dit alleen een probleem is voor de samenleving of ook speelt binnen organisaties. U kunt waarschijnlijk het antwoord zelf wel bedenken. Het is uiteraard ja. Ik lees veel en dus ook berichten over en van organisaties en hun jaarverslagen. Het valt me vaak op dat het ronkende teksten zijn met prachtige plaatjes. Auditors kijken mee uiteraard en vinden er wat van, zeker de externe accountant, maar vaak ook – indien aanwezig – internal auditors.

In die ronkende teksten staat vaak niet wat onderliggende problemen zijn. Ballast Nedam verscheurt het contract met

AUDIT

MAGAZINE

Schiphol inzake de A-pier, niets over te vinden in het jaarverslag over 2020 en de problemen waren er toen al. Philips maakt geen melding van de problemen met de apneu-apparatuur terwijl de Amerikaanse Food and Drugs Administration (FDA) al in 2018 een vlammend rapport schreef. KLM heeft veel last van de pandemie en als je dan zoekt naar de inschatting van de risico's die dat met zich meebrengt voor het bedrijf, dan lees je dat gekeken is naar scenario's waarbij uitgegaan werd van 10% minder vluchten. U en ik weten dat de werkelijkheid er iets anders uitziet.

U begrijpt dat de lijst van organisaties die niet alle nieuws naar buiten brengen veel langer gemaakt kan worden. Als lid van de jury van De Kristal gedurende zes jaar, vroegen wij altijd alle nieuwsberichten over de drie genomineerden op en gingen daarna op zoek naar het antwoord op de vraag of de majeure gebeurtenissen terug te vinden waren in die jaarverslagen. Meestal niet, soms wel maar niet te prominent, in voetnoot 93, in kleine letters op bladzijde 212...

Ik denk dan ook: waar waren de auditors, intern of extern? Is hier sprake van fake news? Hmmm, dat is misschien te sterk uitgedrukt, maar het is niet de volle waarheid en transparante manier van doen die je zou hopen. Waarom het gebeurt? Ik krijg vaak te horen dat het te maken heeft met 'selffulfilling prophecies' als organisaties dat wel zouden doen. Ik koop dat niet. Iedereen begrijpt dat niet altijd alles goed gaat, zouden we dit soort berichten vaker lezen dan denk ik dat het vertrouwen in organisaties daarmee gediend is. Bovendien leert de praktijk dat als het daarna flink misgaat er toch enorme claims komen, zeker bij beursgenoteerde bedrijven, omdat niet alles eerlijk verteld was. Mijn conclusie is dan ook dat organisaties er goed aan zouden doen minder fake news te verspreiden. En dan bedoel ik uiteraard niet alleen Facebook.

Ik heb nog wel één hoop: dat wanneer zaken niet in het jaarverslag te vinden zijn, intern de pijnpunten wel degelijk aan de orde komen. Als het om flinke problemen gaat verwacht ik dat internal auditors het in ieder geval op de bestuurs- en commissarissentafel weten te krijgen. Zeker commissarissen dienen het echte verhaal te kennen en u rapporteert aan hen. Toch?

Over

Leen Paape is voorzitter van Nyenrode Corporate Governance Instituut, programmadirecteur van de commissarissencyclus en academic director van de board & governanceprogramma's.

Tags: Leen Paape

Bron url: <https://auditmagazine.nl/columns/fake-news-niet-alleen-een-probleem-op-social-media/>